

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/795/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

303/2014. (XI. 20.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. november 11-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2014. november 20-án megtartott zárt ülésén született döntése alapján

m e g s z ü n t e t i.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszosoknak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszosok 2013. november 11-én, személyesen, a Testület panaszirodáján terjesztették elő panaszukat, amelynek során az alábbiakat adták elő.

2013. október 2-án az I. rendű panaszost megtámadták lakásában. Az I. rendű panaszos segélykiáltására a lánya, II. rendű panaszos bement a szobába, ahol az I. rendű panaszost a földön találta. Ezt követően a II. rendű panaszost is bántalmazták. A panaszosok végül rendőrt hívtak. A kérkező rendőrnek beszámoltak arról, hogy mi és hogyan történt, aki meghallgatta a másik felet is. A panaszosokat a felvett jegyzőkönyv tartalmáról azonnal nem tájékoztatták, csak október 30-án, amikor érdeklődtek a rendőrségen, hogy történt-e már valami az ügyükben.

A rendőrök azt mondták az II. rendű panaszosnak, hogy édesanyját vegye magához.

A panaszosok elmondása szerint a rendőrség a panasztételi lehetőségeikről nem tájékoztatta őket, és egyéb intézkedést sem foganatosított a támadóval szemben. A panaszosok

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

hozzátették azt is, hogy láttelepet csak október 10-én vetettek fel, amelyben zúzódásos sérüléseket állapítottak meg.

A panaszosok sérelmezték azt is, hogy a rendőrség nem foglalkozott feljelentésükkel, amellyel kapcsolatban a Testület munkatársai tájékoztatták őket, hogy ezzel kapcsolatos panaszukkal az ügyészséghez tudnak fordulni, vagy ismét megtehetik feljelentésüket bármelyik rendőrségen. A Testület munkatársai felhívták a panaszosok figyelmét arra is, hogy nincs hatáskörük a nyomozás tekintetében vizsgálatot folytatni.

a) A panaszosok a Testület munkatársainak ügyeket részletező beadványt is átadtak.

A beadvány szerint a panaszosok több alkalommal sikertelenül próbáltak a rendőrségen, telefonon és személyesen is tájékoztatást kérni ügyük állását illetően, míg végre sikerült megtudniuk, hogy az intézkedő rendőrök a vallomásukat nem rögzítették, csak Gy.-ét és H.-ét. A jegyzőkönyv azt sem tartalmazta, hogy Gy. a II. rendű panaszost is megtámadta az édesanyja szobájában olyan módon, hogy hátracsavarta a jobb karját, a fejét a földig nyomta, közben a hajánál és a karjánál fogva kidobta a lépcsőházba, ahol több lépcsőt gurult. A panaszosok sérelmezték, hogy az intézkedés alkalmával a rendőrök arra kérték meg I. rendű panaszost, hogy hagyja el saját lakását, pedig ő életvitelszerűen lakik ott. Panaszolták továbbá azt, hogy láttelepet ellenére sem a rendőrség sem a bíróság nem foglalkozik az ügygel hatáskörhiányra hivatkozva, és a rendőrség feljelentésüket sem vette fel.

b) A panaszosok 2013. október 10-én kelt ambuláns lapot is előterjesztettek, amely szerint az I. rendű panaszost 2013. október 2-án unokája bántalmazta. Az orvosi irat státuszként rögzítette, hogy „mindkét felkaron többnapos suffusiok, megragadási nyomok láthatók. Mellkas stabil, bal mellkas félen, axilláris vonalban és a háton gyógyulóban lévő zúzódásnyom látható. A jobb lábszár elülső felszínén 15x3 centiméteres és egy 4x3 centiméteres suffusio látható. A bal boka felett 10x6 cm-es suffusio, lábszáron 4x3 centiméteres suffusio. A végtagok alakilag és funkcionálisan épek, mozgások teljes”. Diagnózisként a mellkas zúzódása, a váll és felkar zúzódása és testi erővel elkövetett testi sértés lett megállapítva.

c) A panaszosok végül bemutattak egy 2013. július 18-án kelt ambuláns lapot, amely szinten az I. rendű panaszos bántalmazásáról és elszenvedett zúzódásos sérüléseiről számol be.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A panaszolt intézkedéssel kapcsolatban az intézkedést foganatosító *Budapesti Rendőr-főkapitányság* által rögzített ügyirati adatokból az alábbiak voltak megállapíthatók.

A keletkezési (elkövetési dátum), indítási napként 2013. október 2. 11 óra 36 perc lett rögzítve. Az ügyirat iktatási dátuma 2013. október 4-e, lezárási dátuma pedig 2013. október 7-e. A lezárás módja alatt „irattározva, további eljárást nem igényel” szerepel. Az ügyiratot 2013. október 22-én kölcsönözték és 2013. november 1-jén adatbevitel történt az ügyben.

L. r. zászlós készített jelentést az intézkedéssel kapcsolatban, amelyben az alábbiak olvashatók.

A rendőr 2013. október 2-án 17 órakor az ügyeletvezető utasítására jelent meg a helyszínen, ahonnan egy családon belüli veszekedésről érkezett bejelentés. Az intézkedés során meghallgatta az I. rendű panaszost, aki arról számolt be, hogy a lakás saját tulajdonát képezi, ahova egy évvel ezelőtt befogadta unokáját H.-t és annak élettársát Gy.-t. A nevezett személyek a fenti lakcímre nincsenek bejelentve, de életvitelszerűen ott laknak. Aznap 16 óra 30 perc körüli időben érkezett haza az I. rendű panaszos a II. rendű panaszossal, és szóváltásba keveredett unokája élettársával, miközben az unokája mellkasánál fogva meglökte, melynek következtében a földre esett. Ezt követően G. megragadta a II. rendű a panaszos haját és kihúzta a lakásból az ajtó elé. Az I. rendű panaszos kérdésre elmondta, hogy sérülést nem szenvedett.

A II. rendű panaszos megerősítette az édesanyja által elmondottakat, amelyeket annyival egészített ki, hogy Gy. mielőtt a hajánál fogva kivezette a lakásból, egy alkalommal pofon ütötte. Kérdésre a II. rendű panaszos úgy nyilatkozott, hogy olyan jellegű sérülést nem szenvedett, mely orvosi ellátást igényel, csupán pár szál haja esett ki a hajhúzás során.

Ezt követően L. r. zászlós Gy.-t is meghallgatta, aki elmondta, hogy aznap a konyhában éppen mosogatott, amikor megtámadta a lakás tulajdonosa és arcát összekarmolta. Gy. tagadta, hogy bántalmazta volna a panaszosokat, közölte, hogy csak szóváltásba keveredett a két személlyel. Gy. arcán több helyen volt hámsérülés, azonban orvosi ellátást nem igényelt.

H. alátámasztotta az élettársa által előadottakat, illetve kérdésre úgy nyilatkozott, hogy ő nem bántott senkit.

L. r. zászlós a fenti személyeket tájékoztatta jogairól, akik a körözési rendszerben nem szerepeltek, majd a történeteket jelentette az ügyeletes tisztnek, aki jelentéstételre utasította.

2) L. r. zászlós 2013. október 2-án kelt, önálló dokumentumként megküldött rendőri jelentésében a fentieket azzal egészített ki, hogy a II. rendű panaszos megmutatta neki a kitépelt hajszálait, melyet a kezében tartott, azonban arcán nem volt látható sérülés.

3) L. r. zászlós körzeti megbízott 2013. november 30-án kelt jelentésében előadta, hogy a panaszosok tettek bejelentést családi veszekedésről, de helyszínen tapasztaltakra pontosan nem emlékszik, mivel munkája során sok hasonló esetről szokott intézkedni, de emlékezete szerint a lakásban tartózkodó mind a négy személy felszült és ideges volt. A két panaszos fél, illetve Gy. a sérelmükre elkövetett testi sértést panaszolt, azonban egyik fél sem kívánt a másikkal szemben magánindítvánnyal élni, illetve orvosi ellátást sem igényelt. A felek tagadták a terhükre rótt cselekmények elkövetését.

A rendőr panaszosokon semmilyen látható sérülést nem tapasztalt, a II. rendű panaszos a kezében tartott hajszálakat mutatta fel csupán, melyeket elmondása szerint Gy. tépett ki.

A helyszínen jegyzőkönyv nem, csupán egy darab igazoltató lap készült, melyre az intézkedésben szereplő személyek személyes adatai kerültek rögzítésre. Ennek tartalmáról a fenti személyeket a rendőrök tájékoztatták.

Gy.-vel és H.-val szemben a helyszínen rendőri intézkedés az igazoltatás és az adataik körözési rendszerben történő ellenőrzésén kívül más intézkedésre nem került sor, mivel olyan jellegű cselekményt nem követtek el, mely ezt indokolta volna.

L. r. zászlós arra nem emlékszik, hogy hangzott-e el olyan javaslat, hogy az I. rendű panaszost vigyék el a lakásból.

Az intézkedés során ellenőrzésre került Gy. és H. lakcím igazolókártyája, azonban, hogy azokon milyen lakcím adatok szerepeltek, már nem emlékszik.

L. r. zászlós állítása szerint családi veszekedés, illetve testi sértés esetén minden esetben meg szokta adni a szükséges jogi felvilágosítást, melynek tényét az ügyeletes tiszt felé is minden esetben jelezni szokott. A jelen esetben arról tájékoztatta a sértetteket, hogy a büntetőeljárás lefolytatásához orvosi láteléletet kell beszerezniük és magánindítványt kell benyújtaniuk a bírósághoz. L. r. zászlós emlékezete szerint a felek úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak magánindítvánnyal élni.

L. r. zászlós rögzítette, hogy a feltett kérdéseket csak azután tudta megválaszolni, hogy az általa készített rendőri jelentést, melyben a leírtakat fenntartja, átolvasta.

4) L. r. főtörzsőrmester 2013. november 30-án L. r. zászlóshoz képest azonos tartalommal tett jelentést, amelyben rögzítette, hogy a feltett kérdésekkel kapcsolatban csak azután tudott nyilatkozni, hogy L. r. zászlós jelentését átolvasta, melyben leírtakat fenntartja.

5) „Küldés leírása” elnevezésű irat szerint T. magánszemély tett bejelentést a panaszosok lakhelyén folyó családi veszekedésről az intézkedés napján 16 óra 41 perckor.

6) A kerületi kapitányságvezető 2013. december 6-án kelt tájékoztató levele szerint kapitányságuk bejelentésről hangfelvétellel nem rendelkeznek, mert 2013. novemberben az ügyeletükről az EDR számítógépet és a hozzátartozó hangrögzítő egységet bevitték a Teve utcai központba.

7) A BRFK 2013. december 7-én visszahallgatást végzett a 107 és 112-es segélyhívások között, amelyek az intézkedés napján 16 óra és 17 óra 45 perckor érkeztek. Azonban a panaszolt intézkedéssel kapcsolatos bejelentésről – amely 2013. október 2-án 16 óra 41 perc körül érkezhett – nem rendelkeznek hanganyaggal.

8) A rendőrség megküldte a panaszosok által bemutatott 2013. október 10-én kelt ambuláns lapot.

9) A rendőrség megküldött több olyan iratot is, amelyekből az állapítható meg, hogy az I. rendű panaszos és az unokája, H. között a konfliktus régebb óta fennáll.

a) 2011. december 10-én kelt rendőri jelentés szerint aznap az ügyeletes vezető utasítására jelennek meg a rendőrök az I. rendű panaszos lakóhelyén, mert onnan bántalmazásról érkezett bejelentés. A helyszínen az I. rendű panaszos elmondta, hogy unokájával lakik egy háztartásban, akivel nagyon rossz a viszonyuk, mivel H. amióta ott lakik (kb. 4-5 éve) folyamatosan bántalmazza, aminek látható nyomai is vannak. A fenti napon 9 óra körüli időben ismét összetűzésbe keveredtek, melynek során H. ismételten bántalmazta, több alkalommal a fejét a falba verte, egy konyhai széket és egy ruhaszárítót pedig nekivágott. Az intézkedő rendőrök a történeteket jelentették az ügyeletnek, majd a helyszínre mentőt kértek. 16 óra 50 perckor érkezett a helyszínre a mentő. A mentőápoló megvizsgálta az I. rendű panaszost és megállapította, hogy testén bántalmazásból származó sérülések vannak, amik nem igényelnek további orvosi ellátást. Az intézkedő rendőrök a jelentésben rögzítették, hogy

az I. rendű panaszos által elmondottak és a helyszínen látottak alapján valóban bántalmazás áldozata.

b) Az I. rendű panaszost 2012. január 20-án közigazgatási ügyben tanúként hallgatták meg, amely során kijelentette, hogy unokájával szemben könnyű testi sértés vétsége miatt magánindítvánnyal nem kíván élni. A tavaly december 10-én történeteket megbeszéltek, rendezték a dolgokat. Decemberben amit elmondott a rendőröknek az nem teljesen úgy történt, hirtelen felindulásból mondta azokat, mert súlyosabb bántalmazás nem érte H. részéről.

c) A Rendőrkapitányság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 29. § (1) bekezdése alapján 2011. december 12-én kezdeményezett eljárást megszüntette, tekintettel az I. rendű panaszos által 2012. január 20-án előadottakra, az Országos Mentőszolgálattól beszerzett látleletre, amely szerint az I. rendű panaszos sérüléseinek gyógy tartalma 8 napon belüli és arra, hogy az ügyben a beszerzett adatok alapján bűncselekmény nem valósult meg.

III.

1) A Testület a panaszeljáráásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre, és a panaszosok határidőben terjesztették-e elő panaszukat.

a) A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrség nem vette fel a feljelentésüket és nyomozó hatóságként nem tette meg a szükséges intézkedést az elkövetővel szemben.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomag-jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A feljelentés fogalmának alapjául a Testület – törvényi meghatározás hiányában – a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet (a továbbiakban: Nyor.) vonatkozó rendelkezését vette.

A Nyor. 100. §-a szerint a feljelentésnek minősül minden olyan, formához nem kötött – a büntetőeljárás megindítására vagy lefolytatására jogosult szerv vagy más hatóság, illetve a bíróság tudomására hozott – közlés, amely meghatározott vagy ismeretlen személy által elkövetett bűncselekmény gyanújára utaló tényállítást, illetve adatot tartalmaz.

A panaszosok büntetőeljárás körébe tartozó mulasztásokat sérelmeztek, amelynek megítélésére a Testületnek – fő szabály szerint – nincs hatásköre. A rendőrség büntetőeljárás tevékenységét a Testület – az Rtv. 11. § (1) bekezdése alapján – csak olyan kivételes esetekben vizsgálja, amikor a panaszosnak a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) alapján speciális jogorvoslat nem áll a rendelkezésére.

A Testület ezen hatásköri kérdés értelmezésénél figyelemmel volt a legfőbb ügyész helyettesének fentebb ismertetett tájékoztató levelére, amely szerint a Be. 196. §-a szerinti panasz célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatba nem foglalt döntésével, intézkedésével szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. (Ezért a legfőbb ügyész helyettese úgy véli, hogy a Be. 196. §-ában foglalt panasz a Be.-ben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása – így pl. a feljelentés felvételének elmulasztása – miatti jogsérelem esetén előterjeszhető.)

Tekintettel arra, hogy jelen esetben a fentiek szerint a sérelmezett mulasztásokkal szemben a panaszosok a büntetőeljárásra vonatkozó szabályok szerint jogorvoslattal élhettek volna, a Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület hatásköre arra terjed ki, hogy megvizsgálja, hogy a rendőrség a 2013. október 2-án eleget tett-e intézkedési kötelezettségének, a tőle elvárható felvilágosítást és a panaszjogról való tájékoztatást megadta-e a panaszosoknak, valamint azon kifogást vonhatja vizsgálat alá, hogy a rendőrök az I. rendű panaszost a lakás elhagyására kérték. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor először abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a panaszosok határidőben fordultak-e a Testülethez.

b) Az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdésének a panasz benyújtásakor hatályos szövege szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemtől később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.

A 2013. október 2-i intézkedés vonatkozásában megállapítható, hogy a sérelem felismerése – annak jellegéből fakadóan – egybe esett az intézkedés foganatosításának időpontjával, így az Rtv. 93. § (1) bekezdése első fordulata alkalmazásának volt helye. A húsznapos határidő 2013. október 22-én járt le, a panaszosok ugyanakkor csak 2013. november 11-én fordultak panaszukkal a Testülethez.

A panasz elkésztése miatt a Testület indokoltnak találta megvizsgálni, hogy a panaszosokat megfelelően tájékoztatták-e a panasz előterjesztésének lehetőségéről. Ugyanis az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint: „Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”. A Testület töretlen gyakorlata szerint a törvényben írt, „e törvényben rögzített panasz lehetősége” jogszabályi fordulat azt a kötelezettséget rója az intézkedő rendőrré, hogy az intézkedést követően az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről teljes körben – tehát a rendőrségi és a Testület előtti

panasz eljárás lehetőségére egyaránt utalva, valamint a határidőkre is kiterjedően – adjon az intézkedés alá vont állampolgárnak tájékoztatást.

A rendőrség a Testület kifejezett felvilágosítás kérése ellenére nem adott tájékoztatást arról, hogy a rendőrök tájékoztatták-e a panaszosokat panaszjogukról, és ha igen, pontosan milyen tartalommal.

Mivel a panaszosok megfelelő tájékoztatásának megtörténte nem nyert kétséget kizáró bizonyítást, ezért a Testület méltányossági okokból a panaszbeadvány befogadása, és 2013. október 2-i intézkedés érdemi vizsgálata mellett döntött.

Meg kell jegyezni, hogy a panaszosok a tájékoztatás elmulasztásával kapcsolatban pedig olyan rendőri mulasztást sérelmeztek, amelyre vonatkozóan a panasz előterjesztésére nyitva álló határidő számítása azt követően kezdhető meg, hogy a rendőrség a mulasztásból adódó jogsértő helyzetet megszüntette.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették az I. rendű panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, valamint a panaszosoknak XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület érdemben először a rendőrség intézkedési és segítségnyújtási kötelezettségét vizsgálta meg.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonszabadságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a rendőrség tudomására jutott információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök

megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a panaszosok sérelmeit orvosolják.

a) A rendőrségi jelentésekből az derül ki, hogy L. r. zászlós és L. r. főtörzsőrmester 2013. október 2-án 17 órakor az ügyeletes vezető utasítására jelent meg a helyszínen, ahonnan egy családon belüli veszekedésről érkezett bejelentés.

„Küldés leírása” elnevezésű irat szerint T. magánszemély tett bejelentést a panaszosok lakhelyén folyó családi veszekedésről az intézkedés napján 16 óra 41 perckor.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

Jelen esetben megállapítható, hogy a rendőrségre családi veszekedésről érkezett bejelentés, amely miatt pedig felmerült a jogellenes cselekmény elkövetésének az a minimális szintű gyanúja, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége, hogy a helyszínen megjelenjen és megtegye a szükséges lépéseket a történeti tényállás tisztázása érdekében.

b) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A rendőrségi iratok tanúsága szerint az intézkedő rendőrök a helyszínen meghallgatták a feleket. A panaszosok, illetve Gy. a sérelmükre elkövetett testi sértést panaszolt, azonban egyik fél sem kívánt a másikkal szemben magánindítvánnyal élni, illetve orvosi ellátást sem igényelt. A felek tagadták a terhükre rótt cselekmények elkövetését. A rendőrök a panaszosokon semmilyen látható sérülést nem tapasztaltak, a II. rendű panaszos a kezében tartott hajszálakat mutatta fel csupán, melyeket elmondása szerint Gy. tépett ki. Gy.-vel és H.-val szemben a helyszínen rendőri intézkedés az igazoltatás és az adataik körözési rendszerben történő ellenőrzésen kívül más intézkedésre nem került sor, mivel olyan jellegű cselekményt nem követtek el, mely ezt indokolta volna. Így a helyszínen jegyzőkönyv nem, csupán egy

darab igazoltató lap készült, melyre az intézkedésben szereplő személyek személyes adatai kerültek rögzítésre. A rendőrök a feleket tájékoztatták jogaikról.

Ha elfogadjuk a történések valós leírásaként a rendőrségi iratokban foglaltakat, akkor megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő körültekintéssel jártak el az eset kapcsán, mivel meghallgatták az ügyben érintett valamennyi felet, tájékoztatták őket jogaikról, és meggyőződtek arról, hogy a panaszosok sérülést nem szenvedtek, és magánindítványt sem kívánnak előterjeszteni. Ez alapján pedig maradéktalanul foganatosították a szükséges intézkedéseket, mivel H.-vel és Gy.-vel szemben az igazoltatáson és priorálásán túl egyéb rendőri fellépés nem volt indokolt, így jegyzőkönyv felvétele sem.

A Testület megítélése szerint a rendőrség előadását erősíti az a tény, hogy az I. rendű panaszos látleletet csak az intézkedést követő 8. napon vetetett fel, és korábban, a 2011. december 10-i intézkedéssel összefüggésben sem kívánt magánindítványt tenni, annak ellenére, hogy az intézkedő rendőrök jelentése szerint a bántalmazás egyértelműen megállapítható volt.

Így Testület elfogadta a rendőrség előadását, amely alapján nem tárt fel olyan körülményt, amely a rendőrség jogellenes mulasztását igazolta volna, álláspontja szerint a rendőrség a panaszos bejelentése nyomán eleget tett az Rtv.-ben előírt intézkedési kötelezettségének, ezért úgy ítélte meg, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát nem érte sérelem.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy a rendőrök eleget tettek-e tájékoztatási kötelezettségüknek.

a) A panaszosok előadták, hogy a kikerkező rendőrnek beszámoltak arról, hogy mi és hogyan történt, aki meghallgatta a másik felet is. A panaszosokat a felvett jegyzőkönyv tartalmáról azonnal nem tájékoztatták, csak október 30-án, amikor érdeklődtek a rendőrségen, hogy történt-e már valami az ügyükben. Ezen kívül a beadványukban arról számoltak be, hogy több alkalommal próbáltak sikertelenül a rendőrségen tájékoztatást kérni ügyük állásával kapcsolatban.

L. r. zászlós elmondása szerint családi veszekedés, illetve testi sértés esetén minden esetben meg szokta adni a szükséges jogi felvilágosítást, melynek tényét az ügyeletes tiszt felé is minden esetben jelezni szokott. A jelen esetben arról tájékoztatta a sértetteket, hogy a büntetőeljárás lefolytatásához orvosi látleletet kell beszerezniük, és magánindítványt kell benyújtaniuk a bírósághoz. L. r. zászlós emlékezete szerint a felek úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak magánindítvánnyal élni. A rendőrök az igazoltató lap tartalmáról is tájékoztatták a feleket.

A Testület ismételten utal az Rtv. 24. § (1) bekezdésére, amelynek értelmében a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A törvényhelyhez fűzött miniszteri indokolás szerint a felvilágosítás-adási kötelezettség tartalma pontosan nem határolható be, de a kérés teljesítése csak akkor tagadható meg, ha jogszabályba ütközik, vagy ha az a szolgálat ellátását, illetőleg a rendőri intézkedés végrehajtását késlelteti, illetve más módon veszélyezteti.

Fentebb a Testület a rendőrség előadásából indult ki a történeti tényállás tisztázásakor, amelynek során arra a megállapításra jutott, hogy nem került sor jegyzőkönyv felvételre, (amelynek tekintetében egyébként a rendőrök nem mulasztottak) így ezzel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség nem terhelte a rendőrséget. A rendőrségi iratokból megállapítható volt az is, hogy a rendőrök a helyszínen megadták a panaszosoknak a szükséges felvilágosítást jogi lehetőségeikről. A Testület továbbá úgy ítélte meg, hogy magánindítvány előterjesztésének hiányában nem beszélhetünk „ügyről”, amelyben további lépések megtételére lett volna szükséges, amellyel kapcsolatban a panaszosok joggal várhattak volna felvilágosítást.

Mindezekre tekintettel a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrséget nem terheli mulasztás a panaszosok tájékoztatását illetően, ezért nem állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét.

4) . A panaszosok sérelmezték, hogy az intézkedés alkalmával a rendőrök arra kérték meg I. rendű panaszost, hogy hagyja el saját lakását, pedig ő életvitelszerűen lakik ott.

Az intézkedő rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy nem emlékeznek arra, hogy hangzott-e el olyan javaslat, hogy az I. rendű panaszost vigyék el a lakásból.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a felek állítása között ellentmondást tapasztalt, amely ellentmondást nem tudott feloldani, ezért úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy az I. rendű panaszos emberi méltóságához való alapjogának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszosok elmondása szerint a rendőrség a panasztételi lehetőségeikről nem tájékoztatta őket.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés II. mondata szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése szerint a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről, azaz arról, hogy választása szerint egyrészt az intézkedést foganatosító szervhez, másrészt a Testülethez fordulhat panaszával. A tájékoztatásnak továbbá ki kell terjednie a panasz a Testülethez való előterjesztésére nyitva álló határidőre is.

L. r. zászlós jelentésében annyit rögzített, hogy a feleket tájékoztatták jogaikról, amelyből nem állapítható meg, hogy a panaszosokat felvilágosították-e, és ha igen megfelelő tartalommal az intézkedéssel szembeni jogorvoslatról.

A rendőrség a Testület kifejezett felvilágosítás kérése ellenére nem adott (pontos) tájékoztatást arról, hogy a rendőrök eleget tettek-e a panaszjoggal kapcsolatos

tájékoztatási kötelezettségüknek, ezért a Testület megállapította a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, amely sérelmet csekély fokúnak ítélte meg.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése során arra a megállapításra jutott, hogy a telefonos bejelentése alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek az eljáró rendőrök megfelelően eleget tettek, így azzal összefüggésben nem sérült a tisztességes eljáráshoz való jog. A Testület azon kifogás kapcsán, hogy a panaszosokat a felvett jegyzőkönyv tartalmáról, valamint az ügyük állásáról nem tájékoztatták, nem látta indokoltnak megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Az I. rendű panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható azzal kapcsolatban, hogy lakásának elhagyására kérték. A Testület ugyanakkor indokoltnak találta megállapítani a panaszosok a tisztességes eljáráshoz való jogának csekély fokú sérelmét a panasztételről való tájékoztatás kapcsán.

Budapest, 2014. november 20.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag